

FEJLŐDÉS-ELMÉLETRŐL

NAPJÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 hóra . . . 60 f.	1 hóra . . . 1 K.	1 K.	3 K.
1 évre 1 K 80 f.	1 évre . . . 3 K.	6 K.	6 K.
1 évre 3 K 60 f.	1 évre . . . 6 K.	12 K.	12 K.
1 évre 7 K 20 f.	1 évre . . . 12 K.		

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 200.

Egyes szám: hétköznap 2 f.

Vasárnap 4 f.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos.

Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Csütörtökön, március 19-én Hajós József előadása **A FEJLŐDÉS-ELMÉLETRŐL.**

Hely: Távirda-utca 6.

Idő: Esti 8 óra.

MÁRCIUS 19.

Március 19-e ünnepet jelent. Nagy ünnepet. Mert Szent József napja a katolikus iparosok ünnepe.

Illo is, hogy a fák, a béke, a madarak-napja mellett az iparosság is megkapja a maga napját, amely egészen az övé. Az iparosság, kézművesség, munkásságnak ünnepe:

szent József napja.

S mivel szent József napját a katolikus egyház tette ünneppé, a munkásság fényes ünnepévé, időszertűnek tartjuk éppen ma — szent József napján — felvetni a kérdést: „hogyan, hát a katolikus Egyház törődik az iparossággal, a munkásokkal is?”

Időszerű a mai napon annál is inkább, mivel azok az alakok, kik a kevésbé művelt iparosság tudatlanságával visszaélve, maguknak tőkét és egzisztenciát kovácsolnak abból, hogy a „népmentés” ürügye alatt, férfias öntudatuktól megfosztva, adóalanyokká alacsonyítják le éppen a túlnyomólag katolikus iparosság nagy részét és hogy ebből ügyes hadműveleteikről eltereljék a figyelmet, éppen a katolikus Egyházra öltögetik mérges fullánkjukat, azt fogva reá, hogy „a katolikus Egyház a dolgozó „jogtalan” millióknak legnagyobb ellensége.”

Ismételjük — a Lassale-sírárok csak ott operálnak sikerrel, hol a műveltség legelemibb követelménye is hiányzik s az alkohol túlságos élvezete folytán a delirium tremens félreismerhetetlen szimptomái mutatkoznak.

Nem akarjuk olvasóinkat a Lassale-sírárok tartalmával (p. o.: ultramontán, sötét, feudális, klerikálisbanda, százezerforintos jövedelem, holtkéz, stb.) unatni, csupán konstatálni kívánjuk:

1. Ellensége-e a katolikus Egyház a dolgozó néposztálynak?

2. Nem tett semmit a katolikus Egyház az iparos, a kézműves, a munkásosztályért?

Lássuk csak . . . Nézzük meg a „Krisztus előtti” időszakot. A régi rómaiaknál, a görögöknél, stb. milyen „szociális helyzete” volt akkor a „dolgozó millióknak”, amikor a „munkásság nagy ellensége” a katolikus Egyház nem volt még?

A római patricius a rabszolgával egy szinten tartotta a munkásokat, a rabszolga felügyelő révén érintkezett velök és juttatta hozzájuk parancsait; tekintetre sem miltatta; a rabszolga és munkás között csak az a különbség volt, hogy az utóbbi egy bizonyos szabadság fölött rendelkezhetett. Máskülönben csak a társadalom kivetteje volt ő.

A munka meg pláne: egy szabad római polgárnak — lealacsonyítása!

Szakasztott ügy volt ez a görögöknél is. Egy Demoszthénesz, Arisztotelesz, Cicero, Kátó, stb. a munkát az emberi és szabad polgári méltósággal össze nem egyeztethetőnek, a munkást állat alatti soron tartották.

De a zsidóknál is olvassunk még: „nem a „szegény ácsnak” Józsefnek fia?” ezzel is mintegy megvetéstüket akarná kifejezni a kézzel dolgozó iparos iránt.

Igy fest a helyzet Krisztus előtt.

De ime! egyszerre csak megjelen a nagy szociálreformátor, a katolikus Egyház isteni Alapítója és egy új, eddig ismeretlen, sohse hallott törvényt hozott az emberiségnek:

1. A munka nemesít!
2. Isten nem ismer társadalmi osztálykülönbségeket, legyen az hatalmas patricius, vagy a szegény plebejus legkisebbje — minden ember egyenlő Ó nála!

3. Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! És — akár hiszik, akár nem, Bakunin, Moszt, Marx, Lassale urak, a tamaskodás mit sem változtat a dolgon, — de ebben a

percben ledőlt a válaszfal, a mely eddig a „munkaadó” és „munkás” között fennállott és a munkásság megkapta a társadalomban azt a pozíciót, a mely őt joggal megilleti. Megkapta a „dolgozó millióknak”, amikor a „munkásság nagy ellensége” a katolikus Egyház s a csuhások, a feketék.

Nos és ki volt a muliban, ki a jelenben és ki lesz a jövőben a munkásságnak igazi, önzetlen, hűséges jóbarátja, tanácsadója, felemelője, vezetője és irányítója — mint megint csak a katolikus Egyház s a csuhások, a feketék.

Üssék föl a világtörténelem lapjait: nézzék meg jól és véssék emlékeztükbe kitörölhetetlenül, mit tett a katolikus Egy-

ház az évszázadok folyamán a munkásságért!

Ott, hol a kereszt árnyában fakadt krisztusi kultúra gyökereit vert, ott a munkásság ázsiója is emelkedett!

De erről, óh arról hallgatnak a hullafosztogatók, a népnymor hyénák, az éhség saktáljai, mert a fővilágosodottság elsőpörnő a föld színéről a nyomorból kiszajtolta évi 20000 koronás fizetésű kazár parazitákat.

Katolikus iparosok!
Március 19-e, szent József napja a Ti ünnepeket! Felszabadítástoknak ünnepe! Hálátok a keresztnek bátor megvallásában nyilvánuljon, mint öntudatos férfiakhoz illik!

Benedek Rezső.

Dr. Schlammadinger Jenő

bucsuzása.

Vármegyei közgyűlés.

Megható bucsuzás színhelye volt tegnapi délelőtt a vármegyei ház nagyterme. A vármegyei törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott, hogy dr. Schlammadinger Jenő tisztifőügyész lemondását elfogadják. Az emelvényen a tisztikar, a karzaton díszes közönség, lent a teremben a törvényhatósági bizottság tagjai foglaltak helyet.

Az elnöklő főispán meleg szavakkal üdvözölte a jobbján ülő tisztifőügyészt közigazgatási bírónak történt kinevezése alkalmából.

A törvényhatósági bizottság nevében dr. Paizs Gyula orsz. gyűl. képviselő intézett dr. Schlammadinger Jenőhöz rendkívül szép, tartalmas beszédet, melynek végén indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés: amennyire örül dr. Schlammadinger Jenő magas kitüntetésének, épúgy sajnálja távozását, mert benne egyik legértékesebb és nehezen pótolható tisztviselőjét

veszíti el. Erdemeit a vármegyei törvényhatósága jegyzőkönyvében örökíti meg. Az indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Dr. Balassa Sándor főjegyző a tisztikar nevében mondott rövid, de igen megható beszédet, mely után dr. Schlammadinger Jenő szólott:

Nyolc évvel ezelőtt mint fiatal ügyvéd kopogtattam a vármegye kapuján. Nem volt másom, mint becsületes nevem és tisztá ambícióm s a vármegye befogadott. Most felmentésemet kell kérnem, mert az élet más mezőre hívott. Mély megindulással adom vissza azt a törzslapot, melyet megválasztásomkor kaptam s amelyen — belső érzetem szerint — fölöt nem ejtettem. Előjáróimnak s a törvényhatóság tagjainak bizalmáért kartársaimnak szeretetéért mondom köszönetet s úgy megyek el innen, mint mindenkinek adósa. Majd beszédét így fejezte be: A munka értéke és hatása Isten kezében van, akinek ál-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS VÁSZNÁRÚHÁZA BARÁTOK ÉPÜLETE.

Nagy választék **agy és asztalnemüekből**, osipkefüggöny, futószőnyeg, fehér és színes barget, **kanavász** és a többi **LEGOLCSÓBB SZABOTT ÁRAK MELLETT.**

Mai lapunk 4 oldal.

OLYMPIA

MOZGÓFÉNYRÉPSZÍNHÁZ
— BUDAUT 3. —

Március 19-én, csütörtökön
egy napos műsor. Színre kerül:

A NEMEZIS

Grandiózus megrázó dráma,
3 részben. — 5 pótképpel:

1. Veszedelmes játék.
2. A férjhelyettes.
3. Amerikai miss.
4. Misi m'nt sugó.
5. Pierrefettitől Gávarnáig.
Természet után.

Elsőrendű műsorok!

HELYÁRAK: Páboly 4 K. I hely 60 f.,
II. hely 40 f., III. hely 24 f., Diák-ka-
tona és gyermekjegy 20 fillér.

HIRDETÉSEKET

olcsó
díjzabás mellett
felvesz
A KIADÓHIVATAL.
Szent István-tér 1. szám.

Legjobb és legolcsóbb
hús
a Hitelszövetkezeti
meszárszékekben kapható
Deák Ferenc-utca.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség b. tudomására hozni,
hogy 15 év óta fennálló

**Szoba, cim, cimerfestő,
aranyozó és mázoló**

műhelyemet Basa-u. 4. szám
alól. saját házamba,

RÓZSA-U. 3. szám alá helyez-
tem át. Főtörekvésem továbbra
is az leendő, hogy mélyen tisztelt
megrendelőimét a legmo-
dernebb és legizlésebb mun-
kákkal szolgáljam ki, a legju-
tányosabb árak mellett.

**Nagyobb munkáknál
saját tervezés.**

Levelező lapon való értesítésre,
vagy telefonon felhívás-a ház-
hoz megyek.

Számos megrendelést kér
Kálóczy Gyula
festő.

Rózsa-utca 3. szám.

Szirzi templommal szemben.

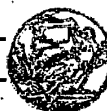
Telefon 3-62.

Veszprémi kiállításon 1904.

Eremmel kitüntetve!

Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!

PIANINOK! — HARMONIUMOK!

A leghíresebb bécsi gyárosoktól:
**EHRBAR, FÖRSTER, STINGL,
HOFMANN és CSERNY, stb.**

Allandóan nagyraktáron vannak bármilyen

HANGSZEREK,

részletre és bérbe is kaphatók legolcsóbb árak mellett.

Szigoruan szabott árak.

Szigoruan szabott árak.

Zongorák	d00	K-tól feljebb
Pianinók	450	
Harmoniumok	70	
Cimbalmok	70	
Cimbalmok pedállal	130	

10 évi jótállással.

Javítások és hangolások a leg-
jutányosabban eszközöltetnek.

HEIN MÁRTON

Dunántul legnagyobb mű-
hangszerkészítő telepe.
Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.

H i r d e t m é n y.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár

részvénytársaság

1914. MÁRCIUS HÓ 15-ÉTŐL takaré- és folyószámlabetétek után

10/2 0 KAMATOT

térít meg és a tőkekamatadót sajátjából fizeti.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.